

www.e-rara.ch

Joh. Ludovici Fabricicii Opera omnia

Fabricius, Johann Ludwig

Tiguri, a. 1698

Zentralbibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-13320>

Euclidis catholici epistola secunda.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

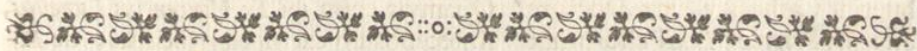
Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

POSTULATUM.

Liceat Ecclesiam hanc extendere usque ad fines Terræ.

Quamvis verò hæc prima sint principia, quæ sola omnem demonstrationis apparatus non constituunt, sufficiunt tamen illa firmandis reliquis principiiis omnibus, quæ ipsa quoque suo loco in apertam lucem protrahemus, ut de iis ne Hæreticorum quidem obstinatissimo dubitare liceat. Rationes autem, quibus inductus fui, ut de hac materie ad Vos potissimum scriberem, *Fratres Reverendissimi*, jam ex iis, quæ narravi, abundè patent, ut superfluum videatur pluribus eas exponere. Quod si sanctum hocce institutum judicio vestro comprobaveritis, ea, quæ epistolari brevitate adumbranda jam suscepi, diligentius aliquando, & exactius digestâ serie, & prolixioribus commentationibus comprehendam, omnesque Catholicæ Religionis artes, quâ potero simplicitate atque ingenuitate explicabo. Sic Valetè in Domino. Parisiis Cal. Aug. A. à Beatæ Virginis partu MD LXXVI.

JANI ALEXANDRI FERRARII

Cœnobitæ Augustiniani

DE

CATHOLICÆ FIDEI UTILITATE AT-
QUE NECESSITATE.

Epistola Secunda,

AD

Reverendissimos Viros

ADRIANUM ET PETRUM

DE WALENBURCH.

Quod nuper vobis promiseram, *Viri Reverendissimi*, me singulorum Catholicæ Fidei capitum utilitatem atque necessitatem ex ordine demonstraturum, id Vestris jam auspiciis, Vestroque ductu aggredior. Ignoscite moræ, quam alia, quibus distractus fui, negotia hætenus interposuere. Polliceor vicissim, majori eam diligentia atque promittitudine in posterum me esse compensaturum, modò ea, quæ scribimus, judicio Vestro comprobentur.

Qq

Pri-

Primum igitur, cum ipsa doctrina ratio postulet, ut ea ceteris omnibus præmittantur, quæ aliis & certitudinem conciliare & lucem quandam inferre possunt, à Verbo *DEI* initium faciendum esse arbitramur. Illud enim licet Hæreticorum erroribus quàm proximas commodissimasque occasiones præbeat, à Nostris tamen incredibili quâdam & divinâ propemodum dexteritate ad usum institutumque nostrum ita inflecti atque accommodari solet, ut nos utilissima nostra dogmata, non minùs, quàm Illi perniciosissimas suas opiniones, ei superstruere videamur. Quare non solum Catholicici Scriptores, atque Eos inter Celebratissimus *Bellarminus*, verùm Ipsius quoque Sacro-Sancti, quod *Tridentini* habitum est, *Oecumenici Concilii* Præsides, omnem de Religione tractationem inde ordiendam esse censuerunt, istamque de Verbo *DEI* materiem primam omnium disceptandam proposuit Legatus Cardinalis de Monte, per istabilire, conquali armi si dovesse pugnare contragli Eretici, ed in qual base dovessero fundare la lor credenza Catholici, ut ipsa Eminentissimi *Pallavicini* Hist. Concil. Trid. lib. VI. cap. XI. teneamus verba, eademque operâ ostendamus, quàm certam semper cereas istas *Scripturas* ad partes suas pertrahendi fiduciam habuerint Catholicae Fidei Doctores. Quamvis enim ibi *Fr. Vincentius Lunellus*, *Silvestri Prierie*, *Eckii* aliorumque Antecessorum exemplum secutus, de *Ecclesia* prius disputandum existimaverit, tanquam de priori ac solidiori Theologia firmamento, cui & Sacrarum literarum & Traditionum autoritas unice inniteretur; consilium tamen istuc non à malo quidem animo profectum, sed certè imprudens ac periculosum, à reliquis Patribus rejectum fuit, eò quòd *Ecclesie* autoritas ut rata jam, fixa ac determinata poni, nulloque obtentu in controversiæ discrimen adduci deberet, ne impia fortè aliqua vel invitam mentem subiret atque sollicitaret dubitatio. Quare neque nos ista *Romane Ecclesie Divinitatem* inter demonstrandas Veritates collocavimus, sed eam priori jam epistolâ, tanquam primum indubitatumque posuimus principium, eâ lege, ut quicumque illud negare vel in dubium vocare audeat, non imbellibus sanè verbis, sed urgentibus verberibus corrigendus, ac nisi, maturè serioque respiscat, tanquam Sponsæ Christi Violator, Sacræ perturbator Reip. & tum Divinæ, tum Semi-Divinæ Majestatis reus, ved ad blasphemantis linguæ excidium condemnandus, vel è *Viventium* tollendus terra, & expiaticibus ustulandus sit flammis, juxta Ipsius Christi præceptum; *Nisi quis in me* (id est, in Ecclesia, quæ unum cum capite constituit corpus) *permanserit, abjectus extra vineam statim ut palmos arefiet* (id est, extra Ecclesie communionem eliminatus variis cruciatibus ita emaciabitur & torrefiet, ut ad ignem concipiendum eò sit aptior) *Deinde congregentur isti palmites, & in rogam abjiciantur, & ardeant.* Joh. XV. comm. VI.

Nec sanè alia ineunda est via, cum vel ex vulgato scholarum præscripto, *Contra negantem principia non sit disputandum*, nosque jam exploratum habeamus,

mus, Ecclesiæ nostræ autoritatem iis annumerari debere, quæ ἀναπόδεικτα sive *indemonstrabilia* à Philosophis vocantur, quæque ipsa licet probari non possint, aliis tamen probandis inserviunt.

Neque nos conturbare hîc debet, quod multo cum clamore Hæretici blaterant, *indemonstrabilia tribus modis dici*; esse nimirum quædam, quæ ob falsitatem vel obscuram perplexitatem atque incertitudinem demonstrari non possunt: alia verò *indemonstrabilia* esse, eo quòd tantam tamque apertam habeant veritatis lucem, ut animo nostro, ubi vel tantillum iis attenderit, continuò approbentur, nihilque proferri possit, quod firmius iis sit, aut evidentius: quædam denique talia dici, non quòd omninò demonstrari nequeant, sed quòd demonstrata jam fuerint, adeoque ulteriori probatione non indigeant, sed in ratiocinationis progressu tanquam certa jam & evidentia principia assumantur. Illi igitur Ecclesiæ nostræ autoritatem *primo* significato *indemonstrabilem* esse, per deridiculum quidem concedunt; *secundo* autem & *tertio* negant. Imò indè conficiunt, cum, Vobis Ipsi monentibus, *Intellectus citra rei evidentiam aut probationem, temerè ei assentiatur, Ecclesiæ autoritatem* non nisi temerè credi. Ego verò eam tribus illis omnibus modis, adeoque κατ' ἐξοχλὴν simpliciter & perfectissimè *indemonstrabilem* esse cenfeo. De prob. per testes cap. I. §. I.

Etenim eam *primo* significato talem esse vel indè manifestissimè patet, quòd, omnium confessione, non ad *scientiam* pertineat, sed ad *fidem*, adeoque, juxta Basilium, τὴν ἐν τῆς ἀβασανίσε πίστεως ἐπιζητεῖ συγκατάθεσιν in Psalm. CXIX. assensum requirit *fidei non probatæ*. Nam, ut rectè Clemens Alexandrinus, πρὸς Ἀιδμειδάνου ἀναπόδεικτον τὴν ἀρχλν. Strom. lib. VIII. fide amplectimur *indemonstrabile principium*. Quæ quidem Illi de Verbo Dei, quod suâ se luce manifestat, nos verò longè accomodatius de Ecclesia pronuntiamus. Unde mirum non est, cum Fides omnium consensu sit obscura, utpote τῶν μὴ βλέπουσων, Hebr. XI. I. eorum quæ non videntur; quòd & ista propositio, *Ecclesia Romana est Divina fidei & morum præceptra*, non adè evidentis certitudinis esse videatur. Est tamen inter hanc & alias ob falsitatem vel obscuritatem *indemonstrabiles* propositiones discrimen hoc immane quantum atque ingens, quòd reliquæ solummodò demonstrari *non possint*, hæc verò demonstrari *nec possit nec debeat*. Id enim certè fieri non debet, quod si quis faciendum suscipiat, & seipsum ludibrio dabit, & summam rei in discrimen adducet. At quicumque Ecclesiæ autoritatem ex vulgò notis principiis demonstrare enititur, illum, experientiâ attestante, necesse est vel in infinitum circummagi circumulum, vel in obscuriora semper atque incertiora incidere.

Unde, ipsis quoque Hæreticis astipulantibus, concludimus, Ecclesiæ Romanæ Divinitatem *primo* sensu esse *indemonstrabilem*.

Quomodo autem talis quoque dici possit *secundo* significato, id paulò

difficilioris est disquisitionis. Nam, ut rectè etiam monuistis, *FRATRES REVERENDISSIMI*, evidentiam frustra quæras in rebus Romanae Fidei, utpote quæ sunt de non-apparentibus, hoc est, Interprete Apostolo, de iis, quæ non existunt Heb. xi. 3. unde evenire solet, ut quando verba ista audimus, *Ecclesia Romana est Omnium Magistra*, non firmum statim assensum iis præbeamus, quasi indubitata subesset veritas, nec vim ullam in animo nostro sentiamus, quâ ad credendum compellamur. Quocirca propositio ista non videtur annumeranda iis, quæ simplici mentis intuitu simul atque perceptæ sunt, nobis approbantur. Verùm enim verò, ut difficultas ista tollatur, diligenter est attendendum, Animum hominis dupliciter posse esse affectum. Vel enim est rudis & ab omni, quod ad rem faciat, præiudicio liber, vel congruâ institutione dispositus ac veluti odore quodam imbutus. Ille ut plurimum ad percipiendam hanc veritatem idoneum lumen non habet, imò interdum ad credulitatem adeò est obstinatè indocilis, ut non nisi eo lumine, quod ex succensa splendescit pyra, efficaciter collustrari queat; Hic verò ita est comparatus, ut sine ulla ratiocinatione aut erroris formidine in utrumvis, quod ajunt, oculum Ecclesiæ Romanæ indormiat, & pro scientiæ fideique omnis extremo habeat Venerabile istud & Viro dignum; *Ipsa dixit*. Talis autem animus eâ solet esse perspicentiâ, ut quæ vel oculatissimi se videre negant phantasmata, ille distinctè accuratissimèque omnia cernat, haud secus atque illi, qui Dominicâ die vitalem lucem primitus aspexerunt, & Lemures, & Lamias, & quæcunque alia *noctium occursacula*, & *bustorum formidamina* & *sepulcrorum terriculamenta* videre dicuntur, quæ alii quâcunque luce, aut quocunque sub sidere prognati, si cætera vel Lynceos habeant oculos, nequeant deprehendere. Neque sententiæ huic nostræ derogare quippiam debet, quòd istiusmodi, quæ diximus, ingenia infipida plerumque sint atque inepta, & quòd iis, quæ infirmissimo ætatis tempore à Nutricibus aut Pædagogis præscripta Ipsi ac veluti imperata sunt, sine ullo examine aut delectu adhærescant. Non enim inde consequitur, quòd in isthoc notitiæ genere non acutiùs cernant, quàm alii. Nunquid enim Ipsa experientia docet, Eos qui imbecilliori sunt visu, in crassissimis tenebris mille rerum species ac discolors figuras conspiciere, quæ Aliorum quantumvis vegetam effugiunt aciem? Nunquid & ii qui ex nimio febris ardore delirant, ea sapissimè inveniunt, suâque imaginatione complectuntur, quæ sanæ mentis Homines omni studio atque contentione assequi non possunt? Nec minùs tamen oculorum hebetudo, & febris & delirium in vitis ponuntur. Ita licet stupor atque stoliditas & inepta ad quodvis credendum propensio inter animi virtutes non recenseantur, solent tamen illa Hominem ita instruere atque perficere, ut principium hoc nostrum de Ecclesiæ autoritate primostatim occursum amplectatur, ipsique firmiter adhæreat. Oportet enim, ut inter facultates nostras, & eas res quæ nobis observantur, certa quædam ratio atque prop-

portio intercedat, ut, quod in proverbio est, similes semper labra lactucas habeant, & in eum finem, in spem scilicet carduorum, manturè obdureant.

Quare nemini mirum videri debet, quòd ea, quæ de Romana Ecclesiæ Divinitate asserimus, Intellectui nondum initiato, nec principiis nostris assuetis tantisper videantur obscura, donec, ut solemnibus mysticæ Theologiæ vocabulis utar, ita fuerit, *stultificatus*, ut ad *non-apparentia rationis entia* percipienda devenerit capax. Quòd ipsum quibus artibus confieri possit, & jam à Sapientibus nostris hæctenus factitatum fuerit, alias fusiùs & peculiari tractatione docebimus.

Atque ita quidem ostendimus, fundamentalem nostram de Ecclesia doctrinam, & primo & secundo significatu esse *indemonstrabilem*; restat ut tertio quoque sensu, hoc est, ex factæ jam demonstrationis hypothese talis esse dicatur. Id quod ex priori nostra epistola apertè constat. Jam enim ibi Pontificiæ religionis & in ea fundatæ potestatis demonstrationem, non à priori quidem, ut Scholastici loquuntur, à posteriori nihilominus confectam dedimus.

Unde speciminis tamen ergò vel unicum hîc repetamus argumentum, illudque vestro exemplo in hanc trianguli formam rotundemus;

Potestas, cui viribus humanis resisti non potest, illa cælitus est delapsa.

Atqui Potestati Ecclesiæ Romanæ humanis viribus resisti non potest.

E. Ecclesiæ Romanæ potestas cælitus est delapsa.

Prima Propositio per se est clara; alteram multorum seculorum experientia probat. Unde tertia rigida perstat atque immota ----- veluti Marpesia cautes.

Quòd si quis adedò immobilis sit cerebri, ut, quantumvis syllogistica circulatione in gyrum circumagatur, de vertigine tamen possit esse securus, is demonstrationis hujus propositiones *per Testes* etiam confirmare poterit, Vestro, *Viri Reverendissimi*, exemplo, qui superiori anno admirabilem istam à JCuis petitam probandi rationem promulgastis, & à nescio cujus Helmstadiensis Theologi ineptiis tanto cum successu defendistis, ut *in posterum nihil solidi vobis videatur à Protestantium Theologis expectandum*, si nimirum & Divinæ & Humanæ *Jurisprudentiæ ignari fuerint*, quales scilicet in Julia ista Academia hæctenus fuerunt *Calixtus, Comringius*, eorumque Discipuli, miselli planè Tenebriones atque inficetum Hominum genus.

Testium autem aliquot adduci possent cohortes, qui de invicta Romanæ Ecclesiæ Majestate scripserunt. Nunc unicum tantum producam, sed qui & de præteritis & de futuris temporibus testatur, Historicum simul & Prophetam, Beatissimum *Campanellam De Monarch. Hisp. cap. xviii*. Quòd si, inquit ille, *omnes Principes & Populi omnia sua auxilia conferant ad solvendum Papatum*, nihil tamen efficiunt. *Si expeditio Crucigerorum saltem unica indiceretur, omnes ubique Religiosi, quorum multæ sanè milliones, ad arma provolarent, mundo*

universo linguâ gladiisque restituri ac terrorem incussuri. Neque enim Populi contra Homines sacros arma inferre essent ausuri, atque nisi omnes, maxima tamen illorum pars esset succubitura, ceteri verò sic exterriti animum abjicerent. Et etiamsi Papa sceleratus sit homo, tamen Princeps gladium in eum stringens vincetur etiam vincens, id quod in Rogerio Guiscardo Rege Neapolitano manifestum factum est, qui praelio vincens, Papa pedibus tamen osculum figere coactus fuit.

Imo idem ille syllogismus (adhibitâ tamen eâ, quam diximus, cautione) ex innumeris Sacrarum Literarum testimoniis probari posset, ex quibus unum sufficiat; *Datum est*, (scilicet à Deo) *Ei* (Ecclesiæ Septicollis) *bellum facere cum sanctis & vincere eos, & data est Ei potestas in omnem tribum & linguam & Gentem.* Apoc. XIII: 7. Apoc. XIX: 7. Matth. XVI: 18. Luc. XI: 18. *Et adorabunt Eam Omnes habitantes in terra.* Unde ipsamet in sui ipsius admirationem rapta, *Sedeo Regina, inquit, nec sum vidua, nec videbo luctum.* Habet enim promissum, quòd *portæ inferorum ei non prævalebunt*; & promissi rationem; *Nam si Satanæ adversus se ipsum dissideret, quomodo staret regnum ejus?*

Denique, quemadmodum Philosophus nuper hypotheses suas propterea pro certis assumpsit, quòd omnem rerum Universitatem iis superstruere, atque omnia phænomena inde explicare potuerit, sic nos quoque eodem jure principium nostrum ponimus, ac duobus istis syllogismis confirmamus;

Illud cui immensa aliqua & ex mille partibus composita moles adeò firmiter innititur, ut nusquam vacillet aut nutet, omninò solidum est fundamentum.

Atqui huic Propositioni, Ecclesiæ Romanæ Autoritas est Divina, tota Pontificii Imperii moles innititur. E.

Item; In quod omnia dubia possunt resolvi, ita ut ipsummet non solvatur, illud est primum dubiorum omnium principium.

Atqui hæc Propositio, &c. E.

Sic à Vobis, **FRATRES REVERENDISSIMI**, didicimus in forma argumentari, id quod ad persuadendum mirificentissimam efficaciam habere dicitur, adeò ut non dubitem, quin Hæretici jam vel his syllogismis perterriti, manus nobis suas sint daturi. Quod nisi extemplo fiat, proximè ad demonstrationes de Verbo Dei pergemus. Vos interim favete & plaudite.

Parisis, in Conventu majori, Cal. Octobr. CIO DC LXVI.